

Regulamin
Tematycznego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej
dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2013/2014

§ 1. PODSTAWA PRAWNA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. 2002 nr 13, poz. 125 ze zm.).
2. Zarządzenie nr ... Mazowieckiego Kuratora Oświaty z dn. ... sierpnia 2013 r.

§ 2. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, zwany dalej Konkursem, jest konkursem tematycznym obejmującym i poszerzającym treści podstawy programowej z przedmiotu wiedza o społeczeństwie kierowanym do uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego.
2. Organizatorem Konkursu jest Mazowiecki Kurator Oświaty. Kurator zleca przeprowadzenie Konkursu Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej z siedzibą w Warszawie, ul. Noakowskiego 10, 00-666 Warszawa.
3. Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej przeprowadza konkursy z przedmiotu wiedza o społeczeństwie kierowane do uczniów różnych województw na podstawie odrębnych regulaminów. Zasady tych konkursów mogą się różnić.
4. Obowiązkiem uczniów jest przestrzeganie zasad określonych w Regulaminie, informacjach podawanych przez komisje konkursowe oraz instrukcjach stanowiących część zestawów zadań konkursowych.
5. Ostateczne decyzje w sprawach spornych nieobjętych Regulaminem podejmuje Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej w porozumieniu z Kuratorem Oświaty.

§ 3. CELE KONKURSU

Celami Konkursu są:

1. poszerzanie wiadomości, rozwijanie umiejętności i kształtowanie postaw w zakresie kompetencji kluczowych: umiejętności uczenia się, kompetencji społecznych i obywatelskich oraz inicjatywności i przedsiębiorczości,
2. wyłanianie i promowanie młodzieży o ponadprzeciętnej wiedzy i umiejętnościach,
3. wyposażenie nauczycieli w narzędzia wspomagające rozwój ucznia.

§ 4. KONTAKT

1. Informacje dotyczące zasad organizacji i wyników poszczególnych etapów Konkursu są przekazywane poprzez stronę www.ceo.org.pl/koss/kwoie/mazowieckie, zwaną dalej stroną internetową Konkursu.
2. Pytania prosimy kierować pocztą elektroniczną na adres kwoie@ceo.org.pl lub telefonicznie pod numer 792 435 589.
3. Siedzibą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest
Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej
ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa.
Korespondencję prosimy opatrywać dopiskiem „Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej”.

§ 5. PRZEBIEG KONKURSU

1. Konkurs organizowany jest w formie trzystopniowych eliminacji: etapu szkolnego, rejonowego oraz wojewódzkiego. Etapy rejonowy i wojewódzki składają się z dwóch części. Ocena każdej części wyrażona w procentach ma 50% udziału w wyniku ucznia z danego etapu.
2. Zadaniem uczniów jest:

- a) na etapie szkolnym samodzielne rozwiązanie testu,
 - b) na etapie rejonowym samodzielne: zrealizowanie projektu (część I) i rozwiązanie testu (część II),
 - c) na etapie wojewódzkim samodzielne rozwiązanie testu (część I) oraz zespołowe rozwiązanie zadania analityczno-problemowego i ustne zaprezentowanie rozwiązania (część II).
3. Poszczególne części Konkursu są przeprowadzane zgodnie z następującymi ogólnymi zasadami:
- a) wszystkie prace uczniów są kodowane; zakodowane dane uczniów są zabezpieczane na czas sprawdzania prac,
 - b) każdy test oraz zadanie zespołowe uczniowie realizują w dniu danego etapu; projekt uczniowie realizują zgodnie z terminami określonymi w harmonogramie Konkursu,
 - c) ocenie przez komisję konkursową podlegają projekty tylko tych uczestników etapu rejonowego, którzy z części testowej uzyskali co najmniej 60% punktów; pozostałe projekty są sprawdzane przez osoby wskazane przez Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej,
 - d) wszyscy członkowie danego zespołu otrzymują taką samą liczbę punktów za wykonanie zadania zespołowego,
 - e) skład zespołów uczniowie ustalają samodzielnie i zgłaszają komisji konkursowej poprzez formularz internetowy dostępny na stronie internetowej Konkursu z zachowaniem następujących zasad:
 - zespół liczy 4-5 osób,
 - w zespole nie może znaleźć się więcej niż jeden uczestnik z danej szkoły,
 - w przypadku, gdy część uczniów nie znalazła się w żadnym zespole, komisja konkursowa może ich dołączyć do istniejących zespołów lub stworzyć nowy zespół bez konieczności zachowania powyższych zasad.
4. Szczegółowe zasady poszczególnych etapów zostaną podane na stronie internetowej Konkursu lub w instrukcji pisemnej lub ustnej przedstawionej uczniom bezpośrednio przed rozpoczęciem rozwiązywania testów i zadania zespołowego. W szczególności zostaną podane miejsce i godziny przeprowadzenia poszczególnych etapów, liczba i forma zadań, czas przeznaczony na rozwiązanie poszczególnych części Konkursu, szczegółowe kryteria oceny projektu, ogólne kryteria oceny zadania zespołowego, informacje dotyczące sposobu przedstawienia rozwiązań poszczególnych części Konkursu, zasady wglądu do prac i składania odwołań.

§ 6. ZASADY KWALIFIKACJI UCZESTNIKÓW

1. W Konkursie mogą wziąć udział:
 - a) na etapie szkolnym wszyscy uczniowie gimnazjum zainteresowani Konkursem, których rodzice (opiekunowie prawni) podpisali oświadczenia zgodne z załączonym wzorem (załącznik nr 1),
 - b) na etapie rejonowym uczniowie, którzy na etapie szkolnym otrzymali co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania,
 - c) na etapie wojewódzkim uczniowie, którzy spełniają wszystkie poniższe warunki:
 - na etapie rejonowym otrzymali co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania,
 - uzyskali z testu etapu rejonowego co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania.
2. Tytuł laureata Konkursu otrzymują uczniowie, którzy na etapie wojewódzkim uzyskali co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania. Tytuł finalisty Konkursu otrzymują uczniowie, którzy na etapie wojewódzkim uzyskali co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania.

§ 7. ZGŁOSZENIA

1. Szkoła zgłasza swój udział w Konkursie poprzez:
 - a) w przypadku szkoły, która była zgłoszona do ubiegłorocznej edycji Konkursu:
 - wypełnienie i wysłanie formularza internetowego, do którego link został wysłany na adres e-mail podany w ubiegłorocznym zgłoszeniu. W przypadku nieotrzymania linku należy skontaktować się z Wojewódzką Komisją Konkursową lub postępować zgodnie z opisem z punktu b).

- b) w przypadku szkoły, która nie była zgłoszona do ubiegłorocznej edycji Konkursu, spełnienie obu warunków:
- wysłanie formularza internetowego zamieszczonego na stronie internetowej Konkursu,
 - wydrukowanie, potwierdzenie pieczęcią szkoły, podpisanie przez nauczyciela zgłaszającego i wysłanie listownie wypełnionego formularza, o którym mowa powyżej, na adres Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
2. Warunkiem zgłoszenia jest otrzymanie jego potwierdzenia na adres e-mail podany w zgłoszeniu. Potwierdzenie zawiera hasło potrzebne do otwarcia arkusza etapu szkolnego, który będzie zamieszczony do pobrania przez nauczyciela na stronie internetowej Konkursu.
3. Jeśli w szkole nie jest organizowany etap szkolny Konkursu, zadaniem dyrektora szkoły jest umożliwienie uczniom udziału w etapie szkolnym w innej szkole oraz zapewnienie im opieki.

§ 8. WGLĄD DO PRAC KONKURSOWYCH I ODWOŁANIA

1. Prawo wglądu do prac konkursowych oraz złożenia odwołania od ich oceny i sposobu przeprowadzenia danego etapu (lub jego części) przysługuje uczestnikom, ich rodzicom (opiekunom prawnym) i opiekunom naukowym.
2. Do każdej pracy danego ucznia można wnieść tylko jedno odwołanie. W jednym odwołaniu można odwołać się od oceny więcej niż jednego elementu pracy (zadania) oraz sformułować więcej niż jedną wątpliwość do sposobu przeprowadzenia danego etapu.
3. Odwołania należy wnosić do:
 - a) na etapie szkolnym: Szkolnej Komisji Konkursowej w formie podania,
 - b) na etapie rejonowym i wojewódzkim: zespołu ds. odwołań Wojewódzkiej Komisji Konkursowej poprzez wypełnienie formularza dostępnego na stronie internetowej Konkursu. Warunkiem wzięcia odwołania jest otrzymanie potwierdzenia na adres e-mail podany w formularzu przez zgłaszającego odwołanie (potwierdzenie jest generowane automatycznie).
4. Odwołania muszą:
 - a) mieć formę pisemną,
 - b) określać poszczególne elementy pracy (zadania), których ocenę odwołujący się uważa za błędną, lub elementy danego etapu (lub części etapu) Konkursu, którego przeprowadzenie odwołujący się uważa za nieprawidłowe,
 - c) zawierać uzasadnienie.
5. Wniesienie odwołań niezgodnie z treścią powyższych zasad skutkuje ich nierozpatrzeniem.
6. Odwołania rozpatruje:
 - a) na etapie szkolnym: Szkolna Komisja Konkursowa,
 - b) na etapie rejonowym i wojewódzkim: zespół ds. odwołań wskazany przez Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej spośród członków Wojewódzkiej Komisji Konkursowej. W skład zespołu ds. odwołań wchodzi co najmniej jedna osoba niezaangażowana w tworzenie zadań i ocenę rozwiązań prac konkursowych, do której należy ostateczna decyzja dotycząca odpowiedzi na odwołanie.
7. Decyzja Szkolnej Komisji Konkursowej (na etapie szkolnym) i zespołu ds. odwołań (na etapach rejonowym i wojewódzkim) będąca efektem odwołania ma zastosowanie tylko do oceny pracy tego ucznia, który zgłosił lub w imieniu którego zostało zgłoszone dane odwołanie.
8. Odpowiedź na odwołanie wraz z uzasadnieniem zostanie:
 - a) na etapie szkolnym: przekazana przez Szkolną Komisję Konkursową,
 - b) na etapach rejonowym i wojewódzkim: wysłana na adres e-mail podany w ww. formularzu.
9. Decyzja Szkolnej Komisji Konkursowej (na etapie szkolnym) i zespołu ds. odwołań (na etapach rejonowym i wojewódzkim) jest ostateczna.

§ 9. KOMISJE KONKURSOWE

1. Członkowie wszystkich komisji konkursowych zobowiązani są do zachowania tajności zadań konkursowych i kluczy odpowiedzi do momentu przeprowadzenia poszczególnych etapów Konkursu.
2. Autorzy i recenzenci zadań oraz Przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Konkursowej nie mogą przygotowywać uczniów lub własnych dzieci do udziału w Konkursie.
3. Za przeprowadzenie poszczególnych etapów Konkursu odpowiadają:
 - a) na etapie szkolnym Szkolne Komisje Konkursowe powołane przez dyrektorów poszczególnych szkół,
 - b) na etapie rejonowym Rejonowe Komisje Konkursowe powołane przez Przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej i Wojewódzka Komisja Konkursowa,
 - c) na etapie wojewódzkim Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Kuratora Oświaty.
4. W pracach każdej z komisji konkursowych mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów i osób wspomagających przedstawiciele Kuratorium Oświaty.
5. Zadaniem Szkolnej Komisji Konkursowej jest:
 - a) zapoznanie uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) z niniejszym Regulaminem;
 - b) uzyskanie od rodziców (opiekunów prawnych) uczniów oświadczeń zgodnych z załączonym wzorem (załącznik nr 1);
 - c) pobranie ze strony internetowej Konkursu arkusza z zadaniami i karty odpowiedzi, otwarcie ich przy użyciu hasła otrzymanego w potwierdzeniu zgłoszenia oraz wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy arkusza i karty dla uczniów;
 - d) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu szkolnego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu szkolnego;
 - e) ocena prac uczniów zgodnie z kluczem odpowiedzi, dostępnym do pobrania ze strony internetowej Konkursu;
 - f) rozkodowanie prac uczniów;
 - g) przedstawienie zasad wglądu do prac i jego umożliwienie;
 - h) przyjęcie i rozpatrzenie odwołań;
 - i) przekazanie Wojewódzkiej Komisji Konkursowej:
 - elektronicznie: protokołu z przebiegu etapu szkolnego w postaci formularza dostępnego na stronie internetowej Konkursu wymagającego podania informacji wymienionych w załączniku nr 2 (do formularza należy załączyć skany oświadczeń rodziców, o których mowa w punkcie b),
 - listownie: prac wszystkich uczniów biorących udział w etapie szkolnym (zakwalifikowanych i niezakwalifikowanych do etapu rejonowego);
 - j) zabezpieczenie i przechowanie dokumentacji konkursowej obejmującej: listę uczestników etapu szkolnego, oświadczenia rodziców, protokół z przebiegu etapu szkolnego..
6. Zadaniem dyrektora szkoły jest zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom etapów rejonowego i wojewódzkiego w czasie dojazdu do miejsca przeprowadzenia danego etapu oraz powrotu do szkoły.
7. Zadaniem Rejonowej Komisji Konkursowej jest:
 - a) odebranie arkuszy konkursowych od Wojewódzkiej Komisji Konkursowej,
 - b) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu rejonowego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu rejonowego, zgodnie z instrukcją przekazaną przez Wojewódzką Komisję Konkursową,
 - c) przekazanie kart odpowiedzi uczniów i protokołu do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
8. Zadaniem Wojewódzkiej Komisji Konkursowej jest:
 - a) współpraca z autorami i recenzentami zadań konkursowych na etapy rejonowy i wojewódzki oraz koordynacja prac Rejonowych Komisji Konkursowych,

- b) określenie i opublikowanie szczegółowych zasad przeprowadzenia poszczególnych etapów i oceny prac uczniów, w szczególności procedury kodowania prac i miejsc przeprowadzenia poszczególnych etapów,
- c) zorganizowanie i przeprowadzenie etapu wojewódzkiego w warunkach zapewniających samodzielną pracę uczestników oraz dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych bez naruszenia zasad samodzielnej pracy, terminu ani czasu trwania etapu wojewódzkiego,
- d) opublikowanie wyników uczniów oraz dokonanie kwalifikacji uczniów do etapu rejonowego, sprawdzania projektów i etapu wojewódzkiego oraz wyłonienie laureatów Konkursu,
- e) sprawdzenie testów etapu rejonowego, zakwalifikowanych projektów, testów i rozwiązań zadania zespołowego etapu wojewódzkiego,
- f) umożliwienie dokonania wglądu do prac etapów rejonowego i wojewódzkiego, przyjmowanie odwołań na etapach rejonowym i wojewódzkim oraz przekazywanie odpowiedzi na odwołania,
- g) przygotowanie zaświadczeń dla laureatów i finalistów Konkursu, listów gratulacyjnych dla ich opiekunów naukowych oraz podziękowań dla członków Rejonowych Komisji Konkursowych,
- h) udzielanie odpowiedzi na pytania związane z przebiegiem Konkursu,
- i) zabezpieczenie i przechowywanie otrzymanych prac etapów szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego,
- j) przygotowanie sprawozdania z przebiegu Konkursu dla Kuratora Oświaty.

§ 10. HARMONOGRAM KONKURSU

Wydarzenie	Termin
Przekazanie szkołom biorącym udział w ubiegłych edycjach linku do formularza zgłoszeniowego na adres e-mail szkoły.	16.09.2013 (pon.)
Zgłoszenie szkoły (decyduje data stempla pocztowego)	do 02.10.2013 (śr.)
Udostępnienie arkusza konkursowego Szkolnym Komisjom Konkursowym	07.11.2013 (czw.)
Test etapu szkolnego Opublikowanie arkusza konkursowego i klucza odpowiedzi Opublikowanie zasad pracy nad projektem	08.11.2013 (pt.)
Przekazanie uczestnikom wyników oceny prac konkursowych i zasad wglądu do prac przez Szkolne Komisje Konkursowe	12.11.2013 (wt.)
Wgląd do prac uczestników i przyjmowanie odwołań	do 13.11.2013 (śr.)
Przekazanie uczniom decyzji w sprawie odwołań Wysłanie (elektronicznie) protokołu etapu szkolnego, oświadczeń i (listownie) prac wszystkich uczniów do Wojewódzkiej Komisji Konkursowej	do 14.11.2013 (czw.)
Opublikowanie listy uczniów zakwalifikowanych do etapu rejonowego	do 18.11.2013 (pon.)
Projekty: rejestracja uczniów na platformie	18-20.11.2013 (pon.-śr.)
Projekty: wybór przez ucznia problemu, którego projekt dotyczy (po tym terminie ocena projektu zostanie obniżona)	do 28.11.2013 (czw.)
Projekty: przygotowanie przez ucznia badania (po tym terminie ocena projektu zostanie obniżona) Opublikowanie zasad, miejsc i godzin przeprowadzenia testu etapu rejonowego	do 09.12.2013 (pon.)
Projekty: wgranie przez ucznia prezentacji projektu oraz zrealizowanie poprzednich części projektu – termin ostateczny	do 23.12.2013 (pon.)

Wydarzenie	Termin
Test etapu rejonowego Opublikowanie arkusza konkursowego i klucza odpowiedzi	13.01.2014 (pon.)
Opublikowanie wyników testu etapu rejonowego Opublikowanie zasad wglądu do testów Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny testu	14.01.2014 (wt.)
Wgląd do testów uczestników i przyjmowanie odwołań od oceny testu	do 17.01.2014 (pt.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny testu Opublikowanie ostatecznych wyników testu etapu rejonowego Opublikowanie oceny projektów zakwalifikowanych uczniów Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny projektu	do 22.01.2014 (śr.)
Przyjmowanie odwołań od oceny projektów	do 25.01.2014 (sob.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny projektów Opublikowanie ostatecznych wyników etapu rejonowego Opublikowanie zasad, miejsca i godzin przeprowadzenia etapu wojewódzkiego Udostępnienie formularza rejestracji zespołu	05.02.2014 (śr.)
Zarejestrowanie zespołu na etap wojewódzki	do 19.02.2013 (śr.)
Opublikowanie składów zespołów pracujących na etapie wojewódzkim	22.02.2013 (sob.)
Etap wojewódzki (obie części) Opublikowanie arkuszy konkursowych i schematów oceniania	03.03.2014 (pon.)
Opublikowanie wyników testu etapu wojewódzkiego Opublikowanie zasad wglądu do testów Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny testu	04.03.2014 (wt.)
Wgląd do testów uczestników i przyjmowanie odwołań od oceny testu	do 07.03.2014 (pt.)
Opublikowanie oceny zadań zespołowych Opublikowanie zasad wglądu do rozwiązań zadania zespołowego Udostępnienie formularza składania odwołań od oceny zadania zespołowego	11.03.2014 (wt.)
Wgląd do prac zespołowych uczestników i przyjmowanie odwołań od ich oceny	do 14.03.2014 (pt.)
Przekazanie decyzji w sprawie odwołań od oceny testu i prac zespołowych Opublikowanie ostatecznych wyników etapu wojewódzkiego, w tym listy laureatów	23.03.2014 (nd.)
Zakończenie okresu przechowywania dokumentacji Konkursu (w formie elektronicznej)	31.08.2018 (pt.)

§ 11. ZAKRES WYMAGAŃ

Zadania konkursowe na każdym etapie będą wymagały zastosowania podanych w zakresie wymagań umiejętności w odniesieniu do wypisanych zagadnień. Uczestnicy Konkursu powinni rozumieć wszystkie informacje podane w źródłach (również te w źródle niewyjaśnione).

Etap szkolny

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności obejmujące i poszerzające treści podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie. W szczególności wymagane jest:

- odtwarzanie posiadanych informacji i odczytywanie podanych;
- wyjaśnianie: nazywanie, opisywanie, streszczanie, rysowanie, zaznaczanie na grafice;
- analizowanie: selekcjonowanie, porządkowanie, porównywanie, wykonywanie obliczeń, interpretowanie, łączenie, uogólnianie, wnioskowanie, wskazywanie wspólnych cech, różnic, przyczyn, skutków, zależności, analogii, przejawów oraz przykładów;
- formułowanie własnego stanowiska (w tym wartościowanie);
- uzasadnianie (w tym argumentowanie).

Powyższe umiejętności obowiązują w stosunku do wymaganych wiadomości oraz informacji zawartych w podanych źródłach w formie m.in. tekstu, nagrania, tabeli, grafiki (np. wykresu, schematu, rysunku, fotografii, mapy).

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni opanować wiadomości obejmujące i poszerzające treści podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie. W szczególności wymagana jest znajomość:

- zasad funkcjonowania samorządów w Polsce,
- rodzajów państw,
- zasad działania społeczeństwa obywatelskiego oraz społeczeństwa,
- podstaw ustroju Polski oraz
- bieżących wydarzeń w Polsce, Europie i na świecie.

Dokładny zakres wymagań opisują poniższe zagadnienia.

Samorząd

Samorzady nieterytorialne (rodzaje, rola, przykłady); samorząd uczniowski (kompetencje, władze, prawa ucznia); samorzady terytorialne (rodzaje, zadania, zasady działania, organy, zasady wyboru, kompetencje i sprawy załatwiane w urzędzie); podział zadań między administracją samorządową a rządową w województwie; podział administracyjny Polski na poziomie województw i ich stolic; budżet gminy (sposób przyjmowania, dochody, wydatki).

Państwo

Władza (rodzaje, źródła, narzędzia); cechy państwa; różne rodzaje państwa wraz z przykładami państw (ustrój polityczny, forma państwa, ustrój ekonomiczny, jednolitość, stopień scentralizowania, stopień jednolitości narodowej, system partyjny, system rządów); demokracja (historia w Polsce i na świecie, rodzaje i ich cechy); obywatelstwo (sposoby nabywania); anarchizm; korupcja (formy, przyczyny, skutki); mapa polityczna świata; stolice i flagi państw europejskich.

Spółeczeństwo

Spółeczeństwo obywatelskie: sposoby wpływu na decyzje władz, podmioty działające w sferze publicznej (zadania, formy działania, przykłady), stowarzyszenia (rodzaje i ich cechy, sposób zakładania), partie polityczne (doktryny polityczne, przykłady w Polsce), postawa obywatelska, opinia publiczna (czynniki kształtujące, sposoby wyrażania, procedury badawcze), rozwiązywanie sporów, prawa obywateli w stosunku do organów władzy/urzędów, Solidarność (przyczyny powstania, charakter ruchu, działalność w latach 1980-1989), obrady Okrągłego Stołu (uczestniczące strony, skutki z uwzględnieniem przebiegu początku transformacji ustrojowej); mniejszości w Polsce (narodowe, etniczne, grupy migrantów); człowiek w społeczeństwie: role społeczne, grupy społeczne (cechy, rodzaje, przykłady), struktura społeczna, normy (rodzaje, przykłady, źródła), społeczeństwo otwarte i zamknięte (przykłady postaw).

Ustrój Polski

Zasady ustrojowe i przejawy ich realizacji; konstytucyjne prawa i obowiązki obywatela Polski; prawo (funkcje, podstawowe zasady, źródła, hierarchia aktów prawnych, procedury przyjmowania, rodzaje); organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej (zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji); organy kontroli państwowej i ochrony prawa (zadania, kompetencje); budowa Konstytucji; wybory (sposób przygotowania i przeprowadzenia, cechy, rodzaje, prawa wyborcze); administracja publiczna (podział, cechy urzędników, zasady działania).

Aktualności

Wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie z okresu od 1 lipca 2013 r.

Źródła

1. Podręczniki do *wiedzy o społeczeństwie* dopuszczone do użytku przez Ministra Edukacji Narodowej. W przypadku podręcznika *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 1. i 2., „rozszerzone”, kolor czerwony i zielony), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2009 i 2012, źródłem są następujące rozdziały: I.3-5, II.1-2, II.4-5, III.1-7, IV.1-6, V.1-7, VI.1-4, VII.1-4, VIII.1-4, Kalendarium: świat i Polska 1945-2011 (tylko w odniesieniu do Solidarności i Okrągłego Stołu) i Słowniczek.
2. Dowolny atlas zawierający mapę polityczną świata, mapę Europy z przypisanymi im stolicami i flagami, mapę Polski z podziałem na województwa i ich stolice.
3. Przekazy medialne opublikowane/nadane od 1 lipca 2013 r.

Etap rejonowy – test

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni:

- opanować zagadnienia wymagane na etapie szkolnym, w tym śledzić wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie,
- dokładnie poznać zapisy Konstytucji RP,
- poznać opis, przyczyny, skutki i sposoby rozwiązania problemów migracji, handlu międzynarodowego, rozwoju i konfliktów,
- poznać wybrane pojęcia i procesy gospodarcze.

Dokładny zakres wymagań opisują poniższe zagadnienia.

Powtórzenie

Wiadomości wskazane w zakresie wymagań na test etapu szkolnego (w źródłach wskazanych w zakresie wymagań na test etapu szkolnego).

Ustrój Polski

Obowiązująca Konstytucja RP, w szczególności: zasady ustrojowe i przejawy ich realizacji; prawa i obowiązki obywatelskie; źródła prawa i procedury ich przyjmowania; organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej: zadania, kompetencje, skład i cechy członków, zasady wyboru, sposoby działania i przypadki zakończenia sprawowania funkcji, odpowiedzialność; organy kontroli państwowej, ochrony prawa, Narodowy Bank Polski i Rada Polityki Pieniężnej: zadania, kompetencje i zasady wyboru; procedura przyjmowania budżetu; dług publiczny; referendum: funkcja, procedura zarządzania, przypadki stosowania; zmiana Konstytucji.

Źródła

4. [Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.](#) (z późniejszymi zmianami).
5. *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 1. i 2., „rozszerzone”), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2009 i 2012, rozdziały IV.2, IV.6, V.1, VII.1-3, VIII.1-4 i Słowniczek.
6. Przekazy medialne opublikowane/nadane od 1 lipca 2013 r.

Świat

Migracje: opis zjawiska (rodzaje migrantów, formy migracji, przebieg migracji, szlaki, pozycja migranta w społeczeństwie, polityka migracyjna), przyczyny, skutki (dla migrantów, dla państw docelowych i pochodze-

nia), sposoby niwelowania problemu (instytucje wspierające migrantów i przykłady podejmowanych przez nie działań).

Warunki życia i rozwój: opis zjawiska (rodzaje rozwoju: gospodarczy, społeczny, poziom rozwoju państw, nierówności wewnątrz społeczeństw, pomiar rozwoju społecznego: HDI), przyczyny zróżnicowanego poziomu rozwoju na świecie, milenijne cele rozwoju, sposoby poprawy warunków życia (pomoc humanitarna, współpraca rozwojowa, mikrokredyty).

Handel, produkcja i konsumpcja w skali międzynarodowej: opis zjawiska (miejsce państw w globalnym łańcuchu dostaw, sytuacja pracowników), przyczyny handlu (teoria przewag komparatywnych), skutki handlu (obecne i przyszłe, pozytywne i negatywne skutki dla państw rozwiniętych i rozwijających się), sposoby niwelowania problemu niesprawiedliwego handlu (świadoma konsumpcja, społeczna odpowiedzialność biznesu, zasada zrównoważonego rozwoju).

Współczesne konflikty między- i wewnątrzpaństwowe, terroryzm oraz łamanie praw człowieka: opis zjawiska (miejsca występowania, zaangażowane strony, kluczowe wydarzenia), przyczyny, skutki (dla walczących stron, dla otoczenia konfliktu), sposoby ograniczania problemu (przez instytucje i państwa, np. ONZ, NATO, przez organizacje pozarządowe).

Źródła

7. Wybrane materiały do kursu Edukacja globalna z klasą:
 - a) [Migracje na świecie](#), Kinga Białek,
 - b) [Wybory konsumenckie a zużycie energii](#), Anna Rok,
 - c) [Etyka w biznesie międzynarodowym](#), Anna Paluszek,
 - d) [Etyka w produkcji ubrań](#), Katarzyna Szeniawska, Marta Minakowska,
 - e) [Dlaczego Afryka się nie rozwija?](#), Adam Leszczyński.
8. Wybrane prezentacje i animacje z serwisu Narodowego Banku Polskiego *NBPportal*:
 - a) [Migracje zarobkowe](#),
 - b) [Handel międzynarodowy](#).
9. [Przewaga komparatywna, specjalizacja i korzyści z handlu](#), Khan Academy Polska.
10. [CSR w Polsce](#) (fragment od 10:35 do 23:04), Strefa szefa (z dn. 11.06.2011), TokFM.
11. [Nowy raport o HDI](#), Światopogląd, TokFM (z dn. 15.03.2013).
12. Wystąpienia z konferencji TED (dostępne są polskie napisy):
 - a) [6 zabójczych aplikacji dobrobytu](#), Niall Ferguson,
 - b) [Nierówność ekonomiczna szkodzi społeczeństwom](#), Richard Wilkinson,
 - c) [Niech mój zbiór danych zmieni Wasz zbiór przekonań](#), Hans Rosling.
13. [Mikrokredyt polityczny](#), Adam Leszczyński, Krytyka Polityczna.
14. [Milenijne Cele Rozwoju](#).
15. [Kraje rozwijające się i rozwinięte](#), Global Development Research Group.
16. *KOSS. ...* (cz. 2., „rozszerzona”), rozdziały IX.1-IX.2, X.1-X.4 i Słowniczek.
17. Tematyczne przekazy medialne od 1 lipca 2013 r. W szczególności obowiązuje dokładna znajomość informacji podawanych w audycji *Raport o stanie świata*, Program 3 Polskiego Radia, w okresie 19.10.2013-11.01.2014.

Gospodarka

Mechanizmy gospodarcze: niewidzialna ręka rynku (zasada działania, zawodność); struktury rynku (konkurencja doskonała, konkurencja monopolistyczna, oligopol, monopol); ruch okrężny; sposoby wpływu stóp procentowych na gospodarkę (mechanizm transmisji monetarnej) – luka popytowa i kurs walutowy; wahania kursu walutowego; kurs kupna i sprzedaży; koszt alternatywny; specjalizacja produkcji; globalizacja gospodarki.

Wzrost gospodarczy, rynek pracy i inflacja: PKB (realny, nominalny, *per capita*, interpretacja, obliczanie, paritet siły nabywczej); mierniki pochodne do PKB; czynniki wpływające na wzrost gospodarczy; inflacja i jej pomiar; rynek pracy; wskaźniki rynku pracy; bezrobocie (rodzaje, przyczyny, skutki).

Państwo w gospodarce: cele obecności państwa w gospodarce; podatki; budżet (wpływy, wydatki); finanse publiczne (deficyt, dług, kryzys); obligacje; zadania banku centralnego.

Rynek finansowy i konsument: podział rynku finansowego; działanie banków komercyjnych; oferta banków (kredyty, lokaty, karty, rachunki osobiste, realizowanie transakcji); procent składany; rynek kapitałowy (funkcje); GPW w Warszawie: indeksy, uczestnicy rynku; akcje; zarabianie na GPW (dywidenda, sprzedaż przy wysokim kursie, krótka sprzedaż); prawa konsumenta (gwarancja, zgodność towaru z umową, sprzedaż poza lokalem przedsiębiorstwa, obowiązki sprzedawcy, instytucje kontrolujące przestrzeganie praw).

Źródła

18. Wybrane prezentacje z serwisu Narodowego Banku Polskiego *NBPportal*:

- a) [Gospodarka rynkowa](#)
- b) [Pierwszy milion](#) (slajdy 9-11)
- c) [Wskaźniki makro](#) (slajdy 1-8, 12)
- d) [Pomiar inflacji i wskaźniki rynku pracy](#) (slajdy 1-6, 10-11)
- e) [Skąd się bierze wzrost gospodarczy?](#) (slajdy 7-16)
- f) [Skąd się bierze bezrobocie?](#)
- g) [Stopy procentowe a inflacja](#) (slajdy 1-11, 16-17)
- h) [Wydatki publiczne](#)
- i) [Rynek walutowy bez tajemnic](#) (slajdy 1-3)
- j) [System bankowy](#)
- k) [Charakterystyka rynku kapitałowego](#) (slajdy 1-3, 13-17)
- l) [Instrumenty Giełdy Papierów Wartościowych](#) (slajdy 1-4, 6-7)
- m) [Kurs walutowy](#)
- n) [Zakupy przez internet](#)

19. KOSS. ... (cz. 2., rozszerzona), rozdziały XI.1-5, XII.1-2, XII.4-5 i Słowniczek.

20. Przekazy medialne opublikowane/nadane od 1 lipca 2013 r.

Etap rejonowy – projekt

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny oraz następujące umiejętności: planowanie pracy; wyszukiwanie, selekcjonowanie i analizowanie źródeł informacji; rozpoznawanie problemów; planowanie sposobów zbadania i rozwiązania problemu; przeprowadzenie i przedstawienie wyników badania; ocenianie; dokonywanie wyboru; wyciąganie wniosków; formułowanie i uzasadnianie własnego stanowiska.

Etap wojewódzki – test

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni:

- opanować zagadnienia wymagane na etapach szkolnym i rejonowym, w tym śledzić wydarzenia społeczne, polityczne i gospodarcze w Polsce i na świecie,
 - poznać zasady funkcjonowania Unii Europejskiej,
 - poznać zasady tworzenia firmy zgodnie z metodologią szablonu modelu biznesowego i budowania rynku.
- Dokładny zakres wymagań opisują poniższe zagadnienia.

Powtórzenie

Wiadomości wskazane w zakresach wymagań na testy etapów szkolnego i rejonowego (w źródłach wskazanych w zakresach wymagań na testy etapów szkolnego i rejonowego).

Unia Europejska

Cele UE; geneza i etapy integracji (integracja: sektorowa – powszechna, metoda podejmowanie decyzji: narodowa – wspólnotowa, stopniowe przekazywanie kompetencji: unia celna – wspólny rynek – unia gospodarcza i walutowa); działania na rzecz urzeczywistnienia wspólnego rynku; rozszerzenia terytorialne (dotychczasowe i planowane); warunki członkostwa; przebieg procedury akcesji; współpraca bez akcesji; instytucje (Rada Europejska, Rada, Parlament, Komisja, Trybunał Sprawiedliwości, Trybunał Obrachunkowy): zadania, kompetencje, skład, powołanie, zasady działania; Unia Gospodarcza i Walutowa: geneza, etapy budowy, kryteria członkostwa (bez wartości liczbowych), członkowie, organy (Europejski Bank Centralny, Eurogrupa), obecny kryzys; dziedziny kompetencji (wyłącznych, dzielonych) i przykłady działań w nich realizowanych; perspektywa finansowa i budżet: wpływy, wydatki; obywatelstwo: obywatelstwo UE a państwowe, prawa obywateli UE, wpływ obywateli na UE; problemy i wyzwania stojące przed UE.

Źródła

21. [Europa w 12 lekcjach](#), Fontaine P., Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2011.
22. Teksty prasowe zamieszczone w magazynie *Europa*:
 - a) [Sześć pomysłów na naprawę Unii](#), Claudi Pérez (El Pais), Ian Traynor (The Guardian), Claus Hulverscheidt i Stefan Kornelius (Süddeutsche Zeitung), Philippe Ricard (Le Monde), Paoli Brusorio (La Stampa), Adam Leszczyński (Gazeta Wyborcza),
 - b) [Unio, zacznij lepiej traktować ludzi](#), Mark Leonard i José Ignacio Torreblanca.
23. *KOSS. Podręcznik i ćwiczenia* (cz. 2., „rozszerzona”, kolor zielony), red. Merta T., Pacewicz A., Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2012, rozdziały IX.3-5 i Słowniczek.
24. Przekazy medialne opublikowane/nadane od 1 lipca 2013 r.

Przedsiębiorczość

Przełomowe wydarzenia w rozwoju przedsiębiorczości; różnice między startup'em a korporacją (planowanie działalności, model biznesu, przebieg zakładania firmy, struktura firmy, rola założycieli, umiejętności i wiedza potrzebne przedsiębiorcy); przebieg budowania rynku (rozpoznanie rynku, weryfikacja rynku, zwroty, weryfikowanie hipotez, pozyskiwanie klientów, zakładanie firmy); szablon modelu biznesowego (cele, elementy i zależności między nimi, sposób tworzenia); propozycja wartości (zasady tworzenia, różne podejścia do tworzenia: techniczne vs rynkowe, przydatne elementy: rozwiązanie problemów i zaspokojenie potrzeb klientów, korzyści dla klientów, najprostszy produkt gotowy do użycia); grupa docelowa (charakterystyka grupy: potrzeby, korzyści, oczekiwania, otoczenie; wiele grup docelowych, rodzaje rynków i ich przykłady: istniejący, odnowiony, nowy, skopiowany; charakterystyki rynków; rynki wielostronne); kanał dystrybucji (rodzaj: fizyczny vs wirtualny, pośredni vs bezpośredni, przykłady, struktura kosztów i przychodów); relacje z klientami (etapy budowania relacji: pozyskanie, utrzymanie, rozwijanie, przykłady działań i strategii na każdym etapie, koszt pozyskania klienta, wartość klienta); strumienie przychodów (modele przychodów: sprzedaż produktu, opłata za używanie, abonament, wypożyczenie, licencjonowanie, opłata za pośrednictwo, zarabianie na reklamach; przykłady strategii cenowych: stałych, dynamicznych; okoliczności wpływające na strategię cenową); partnerzy (wkład i rola partnerów, formy współpracy, ryzyko związane z partnerstwami i inwestorami, przykłady); zasoby (rodzaje i przykłady: finansowe, fizyczne, intelektualne, ludzkie); koszty (jednostkowe, zmienne, stałe, sprawozdania finansowe: bilans, rachunek zysków i strat, rachunek przepływów pieniężnych vs dopasowanie sprawozdawczości do potrzeb); rodzaje form prowadzenia działalności gospodarczej; rejestracja działalności gospodarczej.

Źródła

25. [How to build a startup](#), Udacity. Dostęp do kursu wymaga rejestracji. Nagrania zawierają napisy w języku polskim. Obowiązują także komentarze do filmów w języku polskim.
26. *KOSS. ...* (cz. 2., „rozszerzona”), rozdział XII.2.

Etap wojewódzki – zadanie zespołowe

Umiejętności

Uczestnicy Konkursu powinni opanować umiejętności określone w zakresie wymagań na etap szkolny i w projekcie, a także umiejętność pracy zespołowej i prezentowania efektów pracy.

Wiadomości

Uczestnicy Konkursu powinni opanować:

- zagadnienia wskazane w zakresie wymagań na test etapu wojewódzkiego w części dotyczącej przedsiębiorczości, które będą podstawą wykonania zadania,
- zagadnienia wskazane w pozostałych częściach zakresów wymagań na testy etapów szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego

w oparciu o źródła wskazane w zakresach wymagań.

ZAŁĄCZNIKI

Nr 1 – oświadczenie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia

Punkty 1-3 oświadczenia są niezbędne do udziału dziecka w Konkursie Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Wyrażenie zgody o której mowa w punktach 4-5. nie ma wpływu na możliwość udziału dziecka w ww. programie.

Ja, niżej podpisany/a.....

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego)

zameldowany/a w.....

.....
(ulica, numer domu i mieszkania, kod pocztowy, miejscowość rodzica/opiekuna prawnego)

oświadczam, że w stosunku do syna/córki.....

(imię i nazwisko syna/córki)

1. wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych syna/córki przez:
 - Kuratorium Oświaty w Warszawie, w celach związanych z udziałem syna/córki w Konkursie Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej, oraz
 - Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej (zwaną dalej CEO) z siedzibą w Warszawie przy ul. Noakowskiego 10 posługującą się nr NIP 525-17-26-659 i REGON 012433534, w celach informacyjnych programu *Kształcenie obywatelskie w szkole samorządowej* w ramach którego prowadzony jest Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej oraz realizacji i sprawozdawczości finansowej tego programu (w tym udostępnienie przez CEO danych syna/córki sponsorowi programu w celu rozliczenia dofinansowania),zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Wiem, że przysługuje mi prawo dostępu do danych syna/córki oraz do ich poprawiania, a także żądania ich ewentualnego usunięcia w przypadkach określonych w ww. ustawie. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do przystąpienia do programu.
2. wyrażam zgodę na nieodpłatne wykorzystanie przez CEO wizerunku syna/córki utrwalonego podczas prezentacji etapu wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Niniejsza zgoda dotyczy w szczególności wykorzystania wizerunku dziecka na stronach internetowych CEO w celu oceny zadania zespołowego i rozpatrzenia odwołań od jego oceny. Niniejsza zgoda na wykorzystanie wizerunku jest ograniczona czasowo do zakończenia realizacji programu (tj. do 31.08.2014 r.).
3. Oświadczam, że zapoznałem/am się z regulaminem Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej i akceptuję jego postanowienia.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

4. Oświadczam, że wyrażam zgodę na nieodpłatne wykorzystanie całości lub fragmentów prezentacji projektu syna/córki, której wykonanie jest częścią etapu rejonowego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

5. Oświadczam, że wyrażam zgodę na nieodpłatne wykorzystanie wizerunku syna/córki utrwalonego podczas filmowania w trakcie etapu wojewódzkiego Konkursu Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej w roku szkolnym 2013/2014 przez CEO oraz przez spółkę YouTube LLC z siedzibą pod adresem: 901 Cherry Avenue, San Bruno, CA 94066, Stany Zjednoczone. Niniejsza zgoda dotyczy w szczególności wykorzystania wizerunku dziecka w materiałach pomocniczych i na stronach internetowych CEO oraz w serwisie YouTube w ramach programu *Kształcenie Obywatelskie w Szkole Samorządowej*, którego częścią jest Konkurs Wiedzy Obywatelskiej i Ekonomicznej. Zgoda obejmuje także zamieszczenie wykonanych nagrań na stronach internetowych innych programów edukacyjnych CEO. Niniejsza zgoda na wykorzystanie wizerunku jest ograniczona czasowo do 10 lat po zakończeniu realizacji programu. Wyrażenie zgody na wykonanie zdjęcia i wykorzystanie wizerunku zgodnie z powyższym zakresem pozostaje całkowicie dobrowolne i nie wpływa na udział dziecka w programie. Potrzeba uzyskania stosownej zgody wynika z przepisów prawa.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis rodzica/opiekuna prawnego)

Nr 2 – dane wymagane w protokole etapu szkolnego (formularz internetowy)

Dane szkoły: pełna nazwa zespołu szkół, pełna nazwa gimnazjum (z patronem), adres gimnazjum (ulica, numer, kod pocztowy, miejscowość, gmina, dzielnica, powiat, województwo), REGON, e-mail, telefon.

Dane podsumowujące etap szkolny: liczba uczestników, liczba uczniów z wynikami co najmniej 75%, liczba odwołań, skład Szkolnej Komisji Konkursowej.

Dane nauczyciela wypełniającego protokół: imię, nazwisko, e-mail.

Dane uczniów z wynikami co najmniej 75%: imię, nazwisko, e-mail (niezbędny do rejestracji na platformie projektowej), opiekun naukowy (imię, nazwisko, e-mail), liczba punktów, skan oświadczenia rodziców.

Inne informacje potrzebne do przeprowadzenia etapu rejonowego i wojewódzkiego (w szczególności o niepełnosprawności uczniów).